

N:o 261.

Af Herr J. A. Boviu: Om upphäfvande af Kongl. Brevet den 22 Mars 1803 rörande fångars insättande på bekännelse.

Uti 1:sta mom. af 17 Kap. 32 § Rättegångs-balken stadgas: *“Nu är i svårare brottmål mer än halft bevis emot den, som anklagas, och nekar han ändå gerningen, finner Domaren, att fara är om mened; lemne saken till framtiden, då den kan uppenbar varda.”* Detta stadgande, genom hvars tillämpning en om brott icke lagligen öfverbevisad person kan för hela sin återstående lifstid komma att fortfarande befinna sig i anklagelsetillstånd samt till följd deraf i afsaknad af åtskilliga medborgerliga rättigheter, och om hvars olämplighet åsigtarna synas blifva allt mera eniga, till följd hvaraf man ock bör kunna hoppas att detsamma icke vidare varder bibehållet i den nya rättegångsordning man snart torde få förvänta, har fått en för begreppet om medborgerlig frihet vådlig och med andan i vår om mensklighet och humanitet allt mera vittnande lagstiftning icke öfverensstämmande utsträckning genom den i Kongl. Brevet den 22 Mars 1803 förekommande bestämmelse, så lydande: *“Då skäl förekomma, att en för groft brott anklagad, som, ehuru i det närmaste öfvertygad, likväl nekar till brottet och derföre ej anses fullleligen förvunnen, men hans ondska och vanart göra hans vistande på fri fot för allmänna säkerheten vådligt, borde på längre eller kortare tid till bekännelse hållas i fängelse eller tukthus eller spinnhus, jemväl ock när på gerningen ej någon beskrifven lag finnes, må öfverdomaren slike mål Kongl Maj:t referera och Dess yttrande afvakta”*, i följd af hvilket stadgande ännu i dag till brott icke lagligen förvunne anklagade icke sällan för en obestämd framtid hållas i strängare fängelse, för att förmås till bekännelse.

Tortyr eller pinande till bekännelse har i vanlig mening aldrig varit i vårt land lagligen medgifvet, tvärtom hafva från äldsta tider funnits och finnas ännu bestämda föreskrifter deremot, ehuru vid åtskilliga tillfällen på sidan om lagen utfärdade Kongl. Reskripter härifrån utgöra fördömliga undantag. Hvad man än må säga till försvar för innehållet af ofvannämnda Kongl. Bref den 22 Mars 1803, torde dock icke kunna förnekas att dermed afses ett tvingande till bekännelse, som strider emot andan af vår lagstiftning och bra mycket när-

Bih. till Riksd. Prot. 1868. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 13 Häft.

mar sig tortyren. Redan för öfver 30 år sedan framställdes till Svenska Riksdagen yrkande om upphäfvande af berörda Kongl. Bref och den praxis, som i detsamma anser sig hafva sitt berättigande. Svenska Lagkomitéen i sin kriminalprocess ogillar all slags tortyr och allt "insättande på bekännelse", emot hvilket äfven allmänna meningen i landet och rättslärde hos oss hafva uppträdt. Är vår lags bevisningsteori origtig eller ofullständig, må man då förändra eller förbättra densamma, men må man icke vidare såsom förvunne brottslingar behandla dem, hvilka enligt samma teori icke äro om brott öfverbeviste, ty är teorien för vår bevisning riktig, måste man antaga att den, som icke är öfverbevist, kan vara oskyldig, och bättre är att *någre* skyldige gå straffrie, än att *en* oskyldig straffas.

I följd häraf får jag föreslå,

att Riksdagen måtte för dess del besluta upphäfvandet af Kongl. Brefvet den 22 Mars 1803 i de delar samma Kongl. Bref ännu kan anses vara gällande.

Stockholm den 25 Jan. 1868.

J. A. Bovin.

N:o 262.

Af Herr J. A. Bovin: Om upphäfvande af sista mom. i 17 Kap. 37 § Rättegångsbalken.

På grund hufvudsakligen af de skäl, hvilka blifvit anförda uti en af mig förut denna dag afgifven motion angående upphäfvande af Kongl. Brefvet den 22 Mars 1803, får jag föreslå,

att Riksdagen måtte för dess del besluta, att sista momentet i 17 Kap. 37 § Rättegångsbalken, hvilket moment har följande lydelse: "*I grofva brottmål må domaren försöka*